

Головний редактор:

Клименко А. П.,
ректор Чорноморського державного
університету імені Петра Могили, д.т.н.,
професор, Заслужений діяч науки і
техніки України, Президент Асоціації
університетів України

Заступники головного редактора:

Федоренко В. Г.,
д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, академік УАН
Смелянов В. М.,
д.держ.упр., професор, директор Інституту дер-
жавного управління Чорноморського державного
університету імені Петра Могили

Відповідальний секретар:

Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:

Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління
Бистряков І. К., д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»
Великий Ю. В., д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Гайдучий І. П., к.е.н., науковий співробітник науково-дослідної лабораторії менеджменту ФММ НТУУ «КПІ»
Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії муніципального управління
Дацій О. І., д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України
Денисенко М. П., д.е.н., професор, професор кафедри Київського національного університету технологій та дизайну
Анджей Стельмах, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних систем Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Тадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник декану факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Академії митної служби України
Кальниш Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при президентіві України
Коваль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Курташвілі А. А., д.е.н., професор факультету Бізнестехнологій, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія), Академік і Віце-Президент Міжнародної Академії соціально-економічних наук, Міжнародної Академії політичного менеджменту, Міжнародної Академії Юридичних наук, дійсний член Нью-Йоркської Академії наук
Плеханов А. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри державної служби Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавського університету економіки та торгівлі
Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпровського державного аграрного університету
Сорока С. В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України
Федоренко С. В., доцент кафедри інформаційних систем і технологій ІПК ДСЗУ, академік академії будівництва України, к.т.н., доцент
Чорна А. О., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів оподаткування і підприємництва Вінницького інституту конструювання одягу та підприємництва

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2018 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.

Виходить 2 рази на місяць.

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

(наказ Міністерства освіти і науки України

№ 747 від 13.07.2015)

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:

- Index Copernicus (IC);
- SIS;
- Google Scholar.

Свідоцтво КВ№ 17597-6447ПП від 29.03.2011 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

Чорноморський державний університет імені

Петра Могили,

ТОВ "АКС Центр"

Видавець:

ТОВ "АКС Центр"

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського державного університету імені Петра Могили 15.11.18 р.

Підписано до друку 15.11.18 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 21,7.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення №1511/1.

Віддруковано у ТОВ «АКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

Головний редактор:

Клименко А. П.,
ректор Чорноморського державного
університету імені Петра Могили, д.т.н.,
професор, Заслужений діяч науки і
техніки України, Президент Асоціації
університетів України

Заступники головного редактора:

Федоренко В. Г.,
д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, академік УАН
Ємельянов В. М.,
д.держ.упр., професор, директор Інституту дер-
жавного управління Чорноморського державного
університету імені Петра Могили
Бистряков І. К.,
д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут
економіки природокористування та сталого роз-
витку НАН України»

Відповідальний секретар:

Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:

Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Антонов А. В., д.держ.упр., доцент кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління
Беглиця В. П., д.держ.упр., доцент, проректор з наукової роботи Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Великий Ю. В., д.е.н., професор Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії муніципального управління
Дацій О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри Академії муніципального управління
Андрей Стельмах, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних систем Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Тадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник декана факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Євтушенко О. Н., д.політ.н., професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Академії митної служби України
Кальниш Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при президентові України
Коваль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Кураташвілі А. А., д.е.н., професор факультету Бізнестехнологій, Грузинський технічний університет (Тбілісі, Грузія), Академік і Віце-Президент Міжнародної Академії соціально-економічних наук, Міжнародної Академії політичного менеджменту, Міжнародної Академії Юридичних наук, дійсний член Нью-Йоркської Академії наук
Міщенко К. С., к. н. з держ. упр., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України
Плеханов А. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри державної служби Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавського університету економіки та торгівлі
Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпровського державного аграрного університету
Сорока С. В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України
Стоян О. Ю., д.держ.упр., в.о. завідувача кафедри, доцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2018 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.

Виходить 2 рази на місяць.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (наказ Міністерства освіти і науки України № 1528 від 29.12.2014)

ІНДЕКСАЦІЯ ВИДАННЯ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ:

- Index Copernicus (IC);
- SIS;
- Google Scholar.

Свідоцтво КВ№ 17597-6447ПП від 29.03.2011 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

Чорноморський державний університет імені Петра Могили,
ТОВ "АКС Центр"

Видавець:

ТОВ "АКС Центр"

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського державного університету імені Петра Могили 15.11.18 р.

Підписано до друку 15.11.18 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 21,7.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення №1511/1.

Віддруковано у ТОВ «АКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

© ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД, 2018

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2018 р.

У НОМЕРІ:

Економічна наука

Цімошинська О. В.

Турбулентність інвестування проектів з будівництва та ремонту автомобільних доріг загального користування 5

Круш П. В., Дергалюк М. О.

Обґрунтування складових економічного потенціалу підприємства як системи 11

Пришляк Н. В.

Відновлювальна енергетика в Індії: сучасний стан та перспективи розвитку 15

Гавриш О. А., Салоїд С. В.

Використання теорії штучних нейронних мереж для оцінки результатів управлінських дій на економічну безпеку підприємств точного машинобудування 21

Мостенська Т. А., Соба А. В.

Вплив професійних якостей керівника на організаційну культуру організації 28

Юдіна С. В., Гуржий Т. О., Васькова К. О.

Аналіз тенденцій кредитних послуг комерційних банків домогосподарствам в Україні 34

Домбровська Л. В., Потриваєва В. К.

Сучасні тенденції в управлінні ресурсами комерційних банків України 39

Абрамович І. А., Єфименко А. Ю., Верцева А. О.

Бренд — сутність та особливості застосування в сільському господарстві 45

Лазебник Ю. О., Байда О. Г.

Методи удосконалення механізму управління якістю зайнятості 49

Колеснік Я. В., Чорний В. О.

Стратегія розвитку податкового менеджменту сільськогосподарських підприємств 55

Салаєв К. Г.

Інформаційна складова економічної безпеки Азербайджану 60

Сломчинська С. О.

Особливості ідентифікації та визнання інвестиційної нерухомості в обліку 65

Пасічник В. А.

Державне фінансове регулювання економічного розвитку 72

Самошкіна О. А.

Формування видатків бюджету у системі суспільного розвитку 79

Державне управління

Вавренюк С. А.

Проблемні питання підготовки висококваліфікованих кадрів вищої школи 85

Дяченко С. А.

Фіскальна децентралізація як тенденція реформування міжбюджетних відносин 89

Акімова Л. М.

Вплив фінансових компаній на фінансово-економічну безпеку держави: міжнародний досвід 95

Муц Луай Файсал

Підвищення якості адміністративних послуг у контексті міграційного процесу 101

Євсюков О. П.

Шляхи вдосконалення процесів державного забезпечення соціальної безпеки 106

Сазонець І. А., Зима І. Я.

Дослідження проблеми трансформації державної системи охорони здоров'я та діяльності соціальних інститутів ... 109

Марценюк-Розарьонова О. В., Кошульнікова О. О.

Аналіз тенденцій функціонування іноземних банків на національному ринку банківських послуг України 114

Хома О. З.

Формування основ і механізмів досягнення інтеграції ринку праці і ринку освітніх послуг на регіональному рівні 118

Давидова В. А.

Поняття організаційно-правового аспекту делегування повноважень у системі органів місцевого самоврядування в Україні 122

Нові видання

Валевський О. А.

Рецензія на монографію "Державне управління економічною безпекою України: теорія та практика" (автор — Гбур З. В.) 128

INVESTYTSIYI: PRAKTYKA TA DOSVID

№ 21 / 2018

CONTENTS:

Economy

Tsimoshynska O.

TURBULENCE INVESTMENT PROJECTS FOR THE CONSTRUCTION AND REPAIR OF PUBLIC ROADS COMMON USE 5

Krush P., Dergalyuk M.

FOUNDATIONS FOR THE COMPLEX ECONOMIC POTENTIAL OF THE ENTERPRISE AS A SYSTEM 11

Pryshliak N.

RENEWABLE ENERGY IN INDIA: CURRENT STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT 15

Gavrysh O., Saloid S.

USING THE THEORY OF THE ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS TO ASSESS THE RESULTS OF ADMINISTRATIVE ACTION ON THE ECONOMIC SECURITY OF EXCITABLE MACHINE BUILDING ENTERPRISES 21

Mostenskaya T., Sova A.

INFLUENCE OF PROFESSIONAL QUALITIES OF THE MANAGER ON ORGANIZATIONAL CULTURE OF THE ORGANIZATION 28

Yudina, S., Gurzhy T., Vaskova K.

ANALYSIS OF TRENDS OF CREDIT SERVICES OF COMMERCIAL BANKS TO HOUSEHOLDS IN UKRAINE 34

Dombrovska L., Potrivaeva V.

MODERN TRENDS IN RESOURCE MANAGEMENT OF COMMERCIAL BANKS OF UKRAINE 39

Abramovich I., Efimenko A., Vertseva A.

BRAND-FEATURES OF APPLICATION IN AGRICULTURE 45

Lazebnik Iu., Baida O.

METHODS OF IMPROVING THE QUALITY OF EMPLOYMENT MANAGEMENT 49

Kolesnik Ya., Chornyi V.

STRATEGY FOR TAX MANAGEMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES 55

Salayev K.

INFORMATION COMPONENT OF AZERBAIJAN'S ECONOMIC SECURITY 60

Slomchynska S.

SPECIFIC ASPECTS OF THE INVESTMENT PROPERTY IDENTIFICATION AND RECOGNITION FOR ACCOUNTING PURPOSES 65

Pasichnyk V.

STATE FINANCIAL REGULATION OF ECONOMIC DEVELOPMENT 72

Samoshkina O.

FORMATION OF BUDGET EXPENDITURES IN THE SYSTEM OF SOCIAL DEVELOPMENT 79

Public administration

Vavrenyuk S.

PROBLEM ISSUES OF TRAINING HIGHLY QUALIFIED PERSONNEL OF HIGHER EDUCATION 85

Diachenko S.

FISCAL DECENTRALIZATION AS A TREND IN REFORMING INTERBUDGETARY RELATIONS 89

Akimova L.

THE INFLUENCE OF FINANCIAL COMPANIES ON THE FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF THE STATE: INTERNATIONAL EXPERIENCE 95

Muts Luai Faisal

INCREASING THE QUALITY OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE CONTEXT OF THE MIGRATION PROCESS 101

Yevsyukov O.

THE WAYS OF IMPROVEMENT OF PROCESSES OF STATE ENSURING OF THE SOCIAL AND ECONOMIC SECURITY 106

Sazonets I., Zyma I.

INVESTIGATION OF THE PROBLEM OF TRANSFORMATION OF THE STATE SYSTEM OF HEALTH CARE AND ACTIVITIES OF SOCIAL INSTITUTIONS 109

Martsenyuk-Rozaronova O., Koshulnikova O.

ANALYSIS OF THE TRENDS FOR THE FUNCTIONING OF FOREIGN BANKS ON THE NATIONAL MARKET OF BANKING SERVICES OF UKRAINE 114

Homa O.

FORMATION OF BASES AND MECHANISMS FOR AIMS OF INTEGRATION OF THE MARKET OF LABOR AND MARKET OF EDUCATIONAL SERVICES AT THE REGIONAL LEVEL 118

Davydova V.

CONCEPT OF ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECT OF DELEGATION OF POWERS IN THE SYSTEM OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES IN UKRAINE 122

New Books

Valevsky O.

REVIEW OF THE BOOK "PUBLIC ADMINISTRATION OF ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE: THEORY AND PRACTICE" (AUTHOR — HBUR Z. V.) 128

Л. М. Акімова¹,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів і природокористування,
Національний університет водного господарства та природокористування

DOI: 10.32702/2306-6814.2018.21.95

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

L. Akimova¹,
PhD in Economics, assistant professor, assistant professor of the Department
of Finance and Environmental Sciences, National University of Water and Environmental Engineering

THE INFLUENCE OF FINANCIAL COMPANIES ON THE FINANCIAL AND ECONOMIC
SECURITY OF THE STATE: INTERNATIONAL EXPERIENCE

У статті розглянуто підходи щодо визначення понять "фінансова компанія" та "фінансово-економічна безпека". Визначено, якими нормативними та законодавчими актами фінансові компанії керуються в своїй діяльності. Виявлено суб'єкти забезпечення економічної безпеки фінансових установ. Визначено місце фінансових компаній у системі кредитування України. Окреслено, що не лише бізнес-структури мають потребу в інвестиційних ресурсах, але й фінансові інституції також потребують інвестиційних вкладень. Визначено та охарактеризовано види фінансових компаній. Виявлено, що грошово-кредитна сфера США, Канади та Угорщини є розгалуженою системою. Окреслено, що фінансове посередництво в Україні представлене багатьма інституціями, зокрема, страхові компанії, фінансові компанії, ломбарди, кредитні спілки, комерційні банки. Визначено фактори системи економічної безпеки фінансових компаній, що здійснюють позитивний та негативний вплив на стан фінансової безпеки України.

In the article approaches to definition of concepts "financial company" and "financial and economic security" are considered. Determined by what regulatory and legislative acts financial companies are guided in their activities. It is revealed that subjects of ensuring the economic security of financial institutions. The place of financial companies in the system of crediting of Ukraine is determined. It is determined that not only business structures need investment resources, but financial institutions will also require investment investments. Types and types of financial companies are defined and characterized. It was revealed that the monetary sphere of the USA, Canada and Hungary is a branched system. It is determined that financial intermediation in Ukraine is represented by many institutions, in particular, insurance companies, financial companies, pawnshops, credit unions, commercial banks. The factors of the economic security system of financial companies are determined, they have a positive and negative impact on the state of Ukraine financial security.

¹ ORCID: 0000-0002-2747-2775

We can state that financial companies are important subjects of the market. The effective functioning of these institutions is a pledge, their financial stability, improving their business reputation and profitability, which will lead to ensuring the country's financial and economic security at the proper level. In particular, this is possible provided that they will be in a state of protection from the negative impact of factors and threats, which every year becomes more and more. It should also be noted that the financial capital of the financial companies sector can not be considered a factor of economic development of the same order with productive and human capital. At the same time, like the mechanism of transforming savings into productive capital, it plays an important role.

Thus, the use of international experience is a positive aspect, but one should remember about the peculiarities of the economic system of Ukraine and use it only selectively, that is, do not charge the whole system in full, but try to adapt to the current realities for our country.

Ключові слова: державне управління, фінансові компанії, фінансово-економічна безпека, хеджування, страхові компанії, ломбарди, кредитні спілки, механізми державного управління.

Key words: public administration, financial companies, financial and economic security, hedging, insurance companies, pawnshops, credit unions, mechanisms of public administration.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах інституціональних змін для стабільного та ефективного розвитку національної економіки, забезпечення її інвестиціями, саме діяльність фінансових посередників у державі відіграє важливу роль. Вони беруть участь у створенні фінансової основи для нормальної діяльності суб'єктів господарювання, що тим самим зумовлює стимулювання економічного розвитку країни. Фінансовий ринок в Україні знаходиться на етапі становлення, головне місце на якому займають комерційні банки. Вони є одними з найвпливовіших фінансових посередників у національній економіці.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні, методичні й методологічні аспекти становлення та розвитку фінансових компаній в Україні вже на сьогодні розглядаються у наукових працях значної кількості науковців, до яких варто віднести: Л. Акімова, О. Бондаренко, З. Герасимчук, Я. Горна, В. Галушак, М. Дубина, Н. Зачосова, Н. Корецька, А. Лисачок, І. Мігус, К. Нітченко, Н. Різник, В. Сухецький, О. Тарасенко.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є визначення впливу фінансових компаній на фінансово-економічну безпеку держави, при цьому варто розглянути саме міжнародний досвід для можливості впровадження його в економічну систему України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

На сьогодні помітну роль почали відігравати фінансові компанії, зокрема їх розвиток можна простежити саме на кредитному ринку. За своєю сутністю дані компанії відносяться до парабанківських фінансових посередників. Ці установи ефективно функціонують у тому прошарку фінансового ринку, де комерційні банки не зацікавлені розвиватися. Така перевага допомагає знизити фінансовим компаніям конкуренцію з іншими установами та компаніями, а також дозволяє досягнути збільшення прибутків. Зважаючи на складність цієї тематики, вважаємо доцільним надати дефініції поняттям "фінансова компанія" та "фінансово-економічна безпека".

Відповідно до Положення "Про Державний реєстр фінансових установ" фінансова компанія — це фінан-

Рис. 1. Місце фінансових компаній у системі кредитування України

Джерело: складено автором на основі [4, с. 296].

сова установа, яка надає фінансові послуги, державне регулювання яких відповідно до законодавства віднесено до компетенції Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі — Нацкомфінпослуг), та яка не є страховиком, фінансовою установою, яка надає послуги з накопичувального пенсійного забезпечення, фінансовою установою — юридичною особою публічного права, а також кредитною установою, у тому числі кредитною спілкою та ломбардом [8].

Науковці Л. Акімова та А. Лисачок вважають, що фінансово-економічна безпека як певний стан захищеності фінансово-економічних інтересів, потенціалу підприємства, комерційної таємниці від фінансово-економічних загроз та створює належні фінансово-економічні умови для його відтворення [1, с. 20].

На думку О. Бондаренко, фінансово-економічна безпека — це результат комплексу складових, орієнто-

ваних на усунення фінансово-економічних загроз функціонування та розвитку підприємства і забезпечення його фінансової стійкості й незалежності, високої конкурентоспроможності технологічного потенціалу, оптимальності та ефективності організаційної структури, правового захисту діяльності, захисту інформаційного середовища, комерційної таємниці, безпеки персоналу, капіталу, майна та комерційних інтересів [2].

Фінансові компанії спеціалізуються на кредитуванні продажу споживчих товарів на виплату, а також надають комерційні кредити (близько 80 % усіх активів). Станом на 31.12.2017 р. у Державному реєстрі фінансових установ було зареєстровано 818 фінансових компаній, що на 9 фінансових компаній більше, аніж в аналогічному періоду 2016 року (809 фінансових компаній) [9].

У своїй діяльності фінансові компанії керуються наступними нормативними та законодавчими актами:

Рис. 2. Види фінансових компаній

Джерело: складено автором на основі [4, с. 296].

Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" [5], Розпорядження "Про затвердження Положення про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг" [10] та ін. До державних установ, які виконують функції нагляду та регулювання діяльності на фінансових ринках, а отже, можуть вважатись суб'єктами забезпечення економічної безпеки фінансових установ, належать: Кабінет Міністрів України; Рада національної безпеки і оборони України; Рахункова палата України; Національний банк України; Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків та фінансових послуг; Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; Державна фіскальна служба України; Державна казначейська служба України; Фонд державного майна України; Антимонопольний комітет України; Державна служба фінансового моніторингу України; інші державні установи [6, с. 90].

Для становлення та ефективного розвитку фінансового ринку необхідно, щоб фінансові установи функціонували активно та дієво. Мінімізувати негативний вплив на фінансово-економічну безпеку держави можна за рахунок використання механізму фінансових послуг. Для прикладу такою послугою може стати метод, який застосовується в страховій сфері та в наданні якого спеціалізуються фінансові установи — хеджування. Збільшення потоку інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату можливо при використанні прозорої системи, котра б забезпечувала надходження коштів від інвесторів до реципієнтів. Зокрема варто зазначити, що не лише бізнес-структури мають потребу в інвестиційних ресурсах, але й фінансові інституції також потребують інвестиційних вкладень. Для того, щоб отримати в повній мірі інвестиції, потрібно, щоб був розвинений фондовий ринок, який на сьогодні в Україні лише проходить етап становлення, саме на ньому активними учасниками є фінансові установи. Фінансово-економічна безпека фінансових установ є важливим аспектом в процесі залучення інвестицій на міжнародному ринку капіталів. Зважаючи на важливість даної тематики варто визначити місце фінансових компаній у системі кредитування України (рис. 1).

Вчені, які розглядали дане питання виділять такі види фінансових компаній (рис. 2).

З рисунка 2 ми бачимо, що наявні такі види фінансових компаній:

— Фінансові компанії, що надають спеціалізовані форми кредиту фірмам, купуючи дебіторську заборгованість (суми, що заборговані фірмі) зі знижкою. Таку форму надання кредиту називають факторинг, або факторні операції. Крім факторингу, такі фінансові компанії також спеціалізуються на лізингу устаткування (такого, як комп'ютери, залізничні вагони, реактивні літаки). Вони купують ці капітальні блага і надають їх в оренду фірмам на певну кількість років.

— Фінансові компанії, що надають позики споживачам для купівлі товарів у дрібних торговців чи виробників. Такі фінансові компанії прямо конкурують з банками за надання споживчих позик.

— Фінансові компанії, що надають позики для купівлі окремих товарів, таких як меблі чи побутові при-

лади для ремонту житла, або для рефінансування окремих боргів. Такі фінансові компанії є окремими корпораціями або належать банкам і проводять операції у загальнонаціональному масштабі. Переважно ці компанії надають позики тим споживачам, які не можуть отримати кредит з інших джерел, і призначають вищі процентні ставки [4, с. 296].

Головною проблемою країн світу, щодо регулювання та нагляду за установами, які функціонують в фінансовому секторі було забезпечення незалежності органів, які здійснюють регуляторну політику. Основні зміни простежувались в системах нагляду та регулювання, які в той же час супроводжувались процесом концентрації діяльності наглядових органів. Виходячи з цього значно скоротилась кількість центральних банків і департаментів уряду, що в свою чергу зумовило зростання наглядових органів.

Саме через це у США функціонують фінансові компанії, які мобілізують кошти за допомогою випуску комерційних паперів або акцій чи облігацій і використовують кошти від їх продажу для надання позик споживачам та підприємцям. Фінансові компанії поділяються на два типи: рекламні кредитні компанії — sales finance company (кредитують продаж на виплату товарів довготривалого користування) та комерційні фінансові компанії — commercial finance company (обслуговують систему комерційного кредиту). Ресурсна база фінансових компаній створюється за рахунок розміщення на ринку власних зобов'язань та позик місцевих банків [7, с. 86].

Кредитний сектор Канади є диверсифікованим. До числа його основних учасників входять: депозитні установи, страхові компанії та пенсійні фонди. Депозитні установи Канади представлені такими фінансово-кредитними інституціями: вітчизняні банки, іноземні банки та закордонні філії, трастові компанії, кредитні компанії, асоціації кооперативного кредиту та кооперативні асоціації роздрібної торгівлі [3, с. 227]. За принципом багатьох країн світу фінансово-кредитна інфраструктура Угорщини складається з центрального банку, банківських та небанківських установ [3, с. 458].

Як ми бачимо, грошово-кредитна система вищенаведених країн є розгалуженою, зокрема, що стосується фінансових компаній, то вони чітко виражені та обґрунтовано функціонують лише в США, оскільки в інших країнах присутній мегарегулятор, тобто центральні банки, то це свідчить про недостатню розвиненість небанківських фінансових установ.

Фінансове посередництво в Україні представлене багатьма інституціями, зокрема, страхові компанії, фінансові компанії, ломбарди, кредитні спілки, комерційні банки. При такій їх розгалуженості варто визначити, які фактори системи економічної безпеки фінансових компаній здійснюють позитивний, а які негативний вплив на стан фінансової безпеки України. Варто зазначити, що при високому рівні захищеності фінансових компаній, податкові надходження від їх діяльності сприятимуть поповненню бюджету, а ефективно виконання ними ролі податкових агентів дозволить зміцнити бюджетну безпеку.

На противагу цьому, якщо ці учасники фінансових відносин братимуть участь у махінаціях, приховуватимуть свої прибутки, тим самим не сплачувати податки в

належному розмірі, відмиватимуть кошти, то тим самим вони негативно впливатимуть на дану складову фінансової безпеки. Ефективність, швидкість та надійність грошових розрахунків, цільове інвестування є ознаками високого рівня економічної безпеки фінансових компаній, що водночас здійснює позитивний вплив на грошово-кредитну систему, тим самим забезпечуючи її безпеку. За стабільного розвитку банківського сектору відбуватиметься приплив фінансового капіталу до банківської системи, що в подальшому буде захищати дану систему.

Переведення капіталу в офшори, інфляційні коливання, вилучення капіталу з обороту, банкрутство банків є ознакою низького рівня безпеки суб'єктів фінансових відносин, які в свою чергу становитимуть загрозу банківській та грошово-кредитній підсистемам фінансової безпеки. Якщо економіка країни забезпечена необхідною кількістю валюти, її надійне збереження та розміщення є проявом високого рівня фінансово-економічної безпеки установ, які функціонують на валютному ринку. При наданні якісних страхових послуг рівень страхової безпеки країни зростає, а такі процедури як передача ризиків перестраховикам, страхове шахрайство та ще низка інших негативних дій призведуть до зниження рівня вищенаведеної безпеки.

За наявності в країні високого рівня економічної безпеки фінансових установ, можливим є диверсифікація напрямів використання боргових коштів, що в свою чергу підтримуватиме боргову безпеку країни на належному рівні, але при відсутності сталих та ефективних механізмів призведе до зниження її рівня.

Слід зазначити, що розвиток сектора фінансових компаній у відкритій економіці знаходиться під впливом міжнародного руху капіталів, може сприяти поширенню сфер впливу іноземних фінансових інституцій на місцеві ринки [11]. Існування взаємозв'язку між іноземними інвестиціями у сектори фінансових компаній, НФК і зовнішнім фінансуванням сектора загального державного управління стало характерною тенденцією сучасності, яка викликає певний науковий інтерес. Цей інтерес може бути і чисто прагматичним, якщо інвестиції у сектор фінансових компаній супроводжуються пропорційним зростанням прямих іноземних інвестицій у сектор НФК, тоді може бути застосований цілком конкретний сценарій практичної державної фінансової політики економічного розвитку — політики сприяння іноземним інвестиціям у сектор фінансових компаній. За результатами досліджень широкої статистичної бази фахівці Світового банку [12] висунули гіпотезу про те, що іноземні інвестиції у сектор фінансових компаній є своєрідним фундаментом для зростання інвестицій у реальний сектор, тобто наполягають на існуванні причинності: "фінансова інтеграція → зростання інвестицій у реальний сектор". Розвиток сектора фінансових компаній за таким сценарієм є дискусійним, загрожуючи, зокрема, втратою контролю національної буржуазії за фінансовими потоками. Разом із тим він має і ряд переваг, які полягають у привнесенні сучасних технологій (фінансових інновацій) та нових стандартів відносин (інституційний аспект модернізації). Існують різні форми експансії міжнародного фінансового капіталу у сектори фінансових компаній країн "периферії", які можна умовно поділити на два основні типи:

1. Боргове фінансування: надання кредитів позичальникам із держав із нижчими кредитними рейтингами з відповідно вищим процентом і отримання за рахунок цього ренти у формі премії за ризик. Це може прискорити економічний розвиток країн "периферії" у короткостроковому періоду, розширюючи доступ капіталу з розвинених країн на нові ринки з низькими абсолютними обсягами валових заощаджень але великим потенціалом зростання; сприяє підвищенню підприємницької активності, розвитку малого і середнього бізнесу, який не має доступу до ресурсів на фондовій біржі і може покладатися винятково на боргове фінансування активів і особливо на банківський кредит [13].

2. Захоплення іноземним капіталом сектора фінансових компаній країн "периферії" для отримання додаткових доходів за рахунок очікуваного швидкого зростання обсягів залучених фінансових ресурсів і кредиту. Така стратегія дає можливість контролювати увесь цикл кругообігу ресурсів — від кінцевого власника заощаджень до кінцевого отримувача, останнім часом саме вона набуває поширення. До потенційно негативних наслідків експансії такого типу відносять: порушення інтересів місцевих фінансових інститутів, які втрачають свої прибутки і частки на ринку в результаті інтеграції; переведення залучених у країнах "периферії" фінансових ресурсів та прибутків за кордон (так званий ефект "пилососа"). Останній ризик є перебільшенням, враховуючи перенасиченість фінансовими ресурсами ринків розвинених країн. Основний аргумент, який неможливо спростувати — це вищий рівень процентних ставок за кредитами на нових ринках, що робить не вигідним виведення фінансових ресурсів та вивезення капіталу з цих ринків до того часу, поки не відбудеться реальна конвергенція ринків і процентні ставки не зближаться [14].

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Отже, фінансові компанії є важливими суб'єктами фінансового ринку. Ефективне функціонування цих установ тобто, їх фінансова стійкість, підвищення ділової репутації, рентабельність призведе до забезпечення фінансово-економічної безпеки країни на належному рівні. Зокрема це можливо за умови, що вони перебуватимуть у стані захищеності від негативного впливу чинників та загроз, котрих з кожним роком стає все більше.

Також слід зазначити, що фінансовий капітал сектора фінансових компаній, не може вважатися фактором економічного розвитку одного порядку із продуктивним і людським капіталом. Разом із тим як механізм трансформації заощаджень у продуктивний капітал він відіграє важливу роль.

Таким чином, використання міжнародного досвіду є позитивним аспектом, але варто пам'ятати про особливості економічної системи України та використовувати його лише вибірково, тобто не стягувати всю систему в повному обсязі, а намагатись пристосувати до сучасних реалій для нашої країни.

Література:

1. Акімова Л. Державне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання /Л. Акімова, А. Лисачок // ДП "Видавничий дім "Персонал" № 5 (10). — 2017. — С. 16—28.
2. Бондаренко О. Фінансово-економічна безпека підприємства: теоретичний та практичний аспекти [Електронний ресурс] / О. Бондаренко, В. Сухецький. — Ефективна економіка. — 2014. — № 10 — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580>
3. Герасимчук З.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навчальний посібник / З.В. Герасимчук, Н.І. Корецька, Н.С. Різник, В.Л. Галушак. — Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. — 572 с.
4. Дубина М.В. Особливості функціонування фінансових компаній на ринку фінансових послуг України / М.В. Дубина, О.О. Тарасенко, Я.Ю. Горна, К.В. Нітченко // Проблеми і перспективи економіки та управління. — 2015. — №4. — С. 293—301.
5. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001р. №2664-III [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
6. Зачосова Н.В. Формування системи економічної безпеки фінансових установ: монографія / Н.В. Зачосова. — Черкаси: ПП Чабаненко Ю.А. — 2016. — 375 с.
7. Корецька Н. І. Структура кредитної системи Сполучених Штатів Америки / Н.І. Корецька, Н.С. Різник // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. — 2011. — Вип. 1 (10). — Ч. 2. — С. 82—88.
8. Положення "Про Державний реєстр фінансових установ" від 28.11.2013 р. №4368 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z2161-13>
9. Публічний звіт про діяльність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, за 2017 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://www.nfp.gov.ua/files/ZVIT2017/ZBIT_2017.pdf
10. Розпорядження "Про затвердження Положення про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг" від 08.07.2004 р. № 1515 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0933-04>
11. Demircuc-Kunt A., Levine R., Min H. Opening to Foreign Banks: Issues of Stability, Efficiency, and Growth. — 1998. — World Bank, mimeo. — P. 83—105.
12. Clarke G., Cull R., Sanchez S. Foreign Bank Entry: Experience, Implications for Developing Countries [Електронний ресурс] // World Bank Policy Research Paper №2698. — 2001. — Режим доступу: <www.worldbank.org>
13. Giannetti M. Do Better Institutions Mitigate Agency Problems? / Evidence from Corporate Finance Choices // Journal of Financial and Quantitative Analysis. — 2003. — №38. — P. 185—212.
14. Зимовець В.В. Державна фінансова політика економічного розвитку / В.В. Зимовець // НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. — К., 2010. — 356 с.

References:

1. Akimova, L.M. and Lysachok, A. V. (2018), "State regulation of financial and economic safety of subjects of economic activity", Public management : collection, vol. 5 (10), pp.16—28.
2. Bondarenko, O. and V. Suketsky (2014), "Financial and economic security of the enterprise: theoretical and practical aspects", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3580> (Accessed 25 July 2018).
3. Gerasimchuk, Z.V. Koretska, N.I. Riznik, N.S. and Galushch, V.L. (2015), Hroshovo-kredytni systemy zarubizhnykh krain [Money-credit systems of foreign countries], OLDI-PLUS, Kherson, Ukraine.
4. Dubina, M.V. Tarasenko, A.O. Gorna, J. Yu. and Nitchenko, K. V. "Features of the functioning of financial companies in the financial services market of Ukraine", Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia, vol. 4, pp. 293—301.
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Services Markets", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (Accessed 22 July 2018).
6. Zachosova, N.V. (2016), Formuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky finansovykh ustanov [Formation of the system of economic security of financial institutions], Cherkasy, Ukraine.
7. Koretskaya, N. I. and Riznik, N.S. (2011), "Structure of the United States Credit System", Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky, vol. 1, pp. 82—88.
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2013), The Regulation "On the State Register of Financial Institutions", available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z2161-13> (Accessed 25 July 2018).
9. The official site National Commission that carries out state regulation in the field of financial services markets (2017), "Public report on the activities of the National Commission that carries out state regulation in the field of financial services markets for 2017", available at: https://www.nfp.gov.ua/files/ZVIT2017/ZBIT_2017.pdf (Accessed 20 July 2018).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2004), Order "On Approval of the Regulation on the Establishment of Restrictions on the Combination of the Activities of Financial Institutions for the Provision of Certain Types of Financial Services", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0933-04> (Accessed 25 July 2018).
11. Demircuc-Kunt, A. Levine, R. Min, H. (1998), "Opening to Foreign Banks: Issues of Stability, Efficiency, and Growth", World Bank, mimeo, pp. 83—105.
12. The official site The World Bank(2001), "Foreign Bank Entry: Experience, Implications for Developing Countries", available at: www.worldbank.org (Accessed 27 July 2018).
13. Giannetti, M. (2003), "Do Better Institutions Mitigate Agency Problems?", Journal of Financial and Quantitative Analysis, vol. 38, pp. 185—212.
14. Zimovets, V.V. (2010), Derzhavna finansova polityka ekonomichnoho rozvytku [State financial policy of economic development], NAS of Ukraine, Kiev, Ukraine. *Стаття надійшла до редакції 27.07.2018 р.*

РЕЦЕНЗІЯ

на монографію "Державне управління економічною безпекою України: теорія та практика" кандидата наук з державного управління Гбур Зоряни Володимирівни*

DOI: 10.32702/2306-6814.2018.21.128

Review to the monograph "Public Administration of Economic Security of Ukraine: Theory and Practice" Candidate of Sciences in Public Administration Zoryana Volodymyrivna Hbur

Монографічна праця З.В. Гбур присвячена сучасній актуальній проблемі — дослідженню багатофункціональних проблем економічної безпеки.

У монографії досліджується широке коло питань, що стосуються концепцій національної безпеки. Автором запропоновано власне бачення структури та основних положень концепції економічної безпеки та інституційного забезпечення економічної безпеки.

У монографії досліджено розвиток поняття "економічна безпека", визначено поняття "економічної безпеки держави", концептуальні засади економічної безпеки держави. Запропоновано нові підходи та моделі до визначення й оцінки рівня економічної безпеки держави, організаційного та інституційного забезпечення економічної безпеки на національному рівні.

Монографія складається з передмови, п'яти розділів, висновків та списку використаних джерел. У першому розділі "Теоретико-методичні засади державного управління економічною безпекою" автор розглядає питання визначення категорій "безпека", "загроза", "національні інтереси", "державне управління" та інших, що складають понятійно-категоріальний апарат дисциплін "Теорія економічної безпеки", "Теорія національної безпеки", "Основи економічної теорії", "Теорія державного управління" тощо.

Другий розділ "Оцінка та регулювання рівня економічної безпеки" присвячений дослідженням економічної безпеки як одної із складових забезпечення національної безпеки України та методології оцінювання забезпечення економічної безпеки. На підставі досліджень автор пропонує власні критерії оцінки економічної безпеки. Також досліджено стан економічної безпеки України за період 2013 — 2017рр. за складовими економічної безпеки.

У третьому розділі "Характеристика дестабілізуючих чинників внутрішнього середовища економічної безпеки" досліджено інструменти державного управління економічною безпекою та чинники внутрішнього середовища, що впливають на економічну безпеку держави. Зокрема досліджено вплив на економічну безпеку країни рейдерства та корупції як чинників внутрішнього середовища.

У четвертому розділі "Аспекти формування заходів протидії дестабілізуючим чинникам зовнішнього середовища та їх впливу на економічну безпеку" проаналізовано основні ризики та загрози фінансовій безпеці держави, а також гібридні загрози в умовах гібридної війни з Росією, анексії Криму та протистояння на Сході України, досвід розвинених країн у забезпеченні економічної безпеки держави та можливість його імплементації у вітчизняну практику.

У п'ятому розділі "Модель підвищення ефективності управління економічної безпеки України", який є заключним, автор описує власне бачення інституційного забезпечення економічної безпеки України, пропонує напрями удосконалення організаційного механізму забезпечення економічної безпеки України та концептуальну модель механізму державного управління економічною безпекою.

Кожний розділ монографії завершують висновки, які відображають результати виконаного дослідження.

Рецензована монографія, безперечно, заслуговує високої оцінки і займе достойне місце серед досліджень у галузі теорії економічної безпеки та державного управління. Її результати можуть бути використані при викладанні курсів "теорія економічної безпеки", "теорія національної безпеки", "державне управління в галузі економічної безпеки", а також у теоретичних дослідженнях з проблем економічної та національної безпеки у сфері державного управління.

Рецензент вважає, що монографія З.В. Гбур за своїм науковим рівнем, обсягом та оформленням повністю відповідає вимогам МОН України і рекомендується до друку як сучасна наукова праця в галузі державного управління, публічного управління та врядування.

Рецензент:

О.Л. Валевський, доктор наук з державного управління, провідний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень

Reviewer:

O. Valevsky, Doctor of Science in Public Administration, leading researcher, National Institute for Strategic Studies

* Гбур З.В. Державне управління економічною безпекою України: теорія та практика: монографія / З.В. Гбур. — Кам'янець-Подільський: ТОВ "Друкарня "Рута"", 2018. — 408 с.